

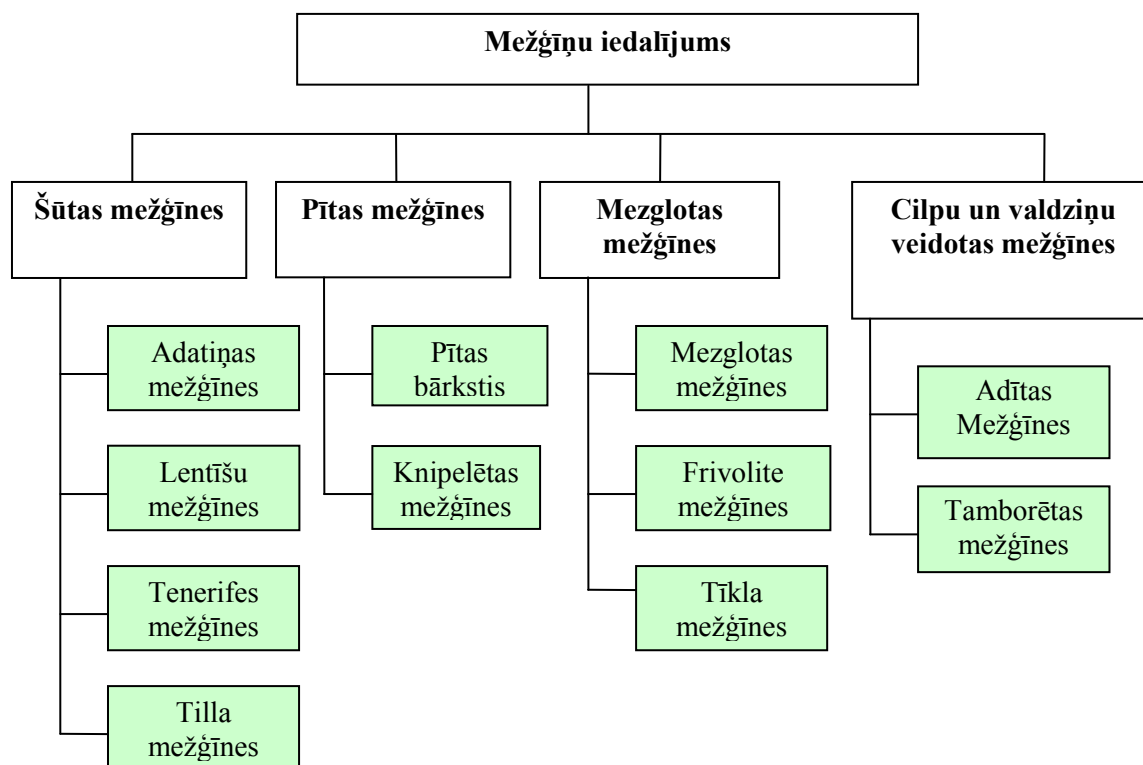
TEXTILE AND CLOTHING
TECHNOLOGYTEKSTILA UN APĢĒRBU
TEHNOLOĢIJACLASSIFICATION OF LACES PRODUCED AND USED IN LATVIA IN
DIFFERENT AGESLATVIJĀ NO 17. GS. LĪDZ MŪSU DIENĀM LIETOTO UN DARINĀTO MEŽĢĪŅU
KOLEKCIJU UN PARAUGU KLASIFIKĀCIJAS SISTĒMAS IZVEIDE

Dagmāra Priberga, Mg.sc.ing., Senior Desk Officer in Public Integration Issues of Cultural Policy Implementation Department, Ministry of Culture Republic of Latvia, K.Valdemāra 11a, Riga LV-1364, Latvia, +37129183391, Dagmara.Priberga@km.gov.lv

Atslēgas vārdi: mežģīnes, izpēte, klasifikācija.

Mežģīnes ir ažūras tekstilijas, kuru struktūru veido pavedienus vijot, krustojot, mezglojot un ielokot, veidojot pārejas no viena veida otrā, kuras bieži nevar pat definēt. Rezultātā veidojas tīklveidīga struktūra, kas dod to īpašo vieglumu un gaisīgumu, kāds ir tikai mežģīnēm. Mežģīnes reizē var būt vienkāršas un ļoti sarežģītas ar daudzveidīgu veidošanas tehnoloģiju. Tieši darināšanas tehnoloģija ir galvenā pazīme, pēc kuras mežģīnes iespējams sakārtot grupās, veidos un tipos. Grūtības noteikt, kurai mežģīņu grupai pieder paraugs, rodas tad, ja vienus un tos pašus pamatelementus var izpildīt dažādās tehnikās, piemēram, izšujot vai knipelējot.[2]

Lai uzsāktu situācijas analīzi par mežģīņu lietošanu un darināšanu Latvijā, kā arī veicot mežģīņu objektu atlasi, darbā iekļauti arhetipi, kuri ir maz pētīti un arī aprakstīti. Mežģīnes, kuras pieder tādām rokdarbu pamatgrupām kā izšūšana, pīšana, mezglu siešana un īru tamborēšana, piemēram, adatiņas mežģīnes, knipelētas mežģīnes, tīkla mežģīnes un citas, kā parādīts 1. attēlā. Par adītu un tamborētu mežģīņu tehnikām, kas ir pietiekoši aprakstītas latviešu valodā, par kurām ir mācību literatūra un plašs izziņas materiāls ir doti piemēri un vieta klasifikācijas sistēmā, bet paplašināti šī tēma pētījumā netiek iekļauta.

1.att. Pētījumā ietverto mežģīņu iedalījums

Izzinot mežģīņu tekstiliju vēsturi, ir izveidota 1.tabula, kurā uzrādīts kādi mežģīņu veidi ir sastopami Latvijas teritorijā dažādos laika posmos, sākot no 17.gs. līdz pat mūsu dienām.

1.tabula

Latvijā sastopamie mežģīņu veidi laika periodā no 17.gs. līdz mūsu dienām.[3]

Laika periods	Reticella mežģīnes	Adatiņas mežģīnes	Lentīšu mežģīnes	Tenerifes mežģīnes	Tilla mežģīnes	Knipelētas mežģīnes	Mezglotas mežģīnes	Kuģīšu tehnikas mežģīnes	Tīkla mežģīnes	Īru tamborētās mežģīnes
17. gs.*	+	+				+		+	+	
18. gs.		+			+	+			+	
19. gs.		+			+	+			+	
20. gs.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
21. gs.			+		+	+	+	+		+
Etnogrāfija 12./13. gs.						+				
Etnogrāfija 18./20. gs.					+	+				

* Nav ziņu, ka 17.gs. mežģīnes darināja uz vietas Latvijā.

Atzīmes rāda, ka vispopulārākais mežģīņu darināšanas veids Latvijā (kā visā Eiropā) ir knipelēšana, bet visaktīvāk rokdarbus Latvijā strādāja 20. gadsimtā. Darbā ir informācija arī par 12., 13. gs. arheoloģiskajām tekstilijām. Tomēr šīs ziņas mežģīņu jomā ir tik minimālas, ka pētījuma sākuma atskaite ir 17. gadsimts.

Atlases un sistematizācijas principi

Rīgas un Latvijas muzejos pieejamā informācija vai leģenda par mežģīnes paraugu vai izstrādājumu ļauj uzzināt datus par parauga atrašanas vai iegūšanas laiku, vietu, izmēriem, materiālu, darināšanas veidu u.c., bet ne vienmēr ir pietiekošas ziņas par priekšmeta izcelsmi, piederību, tehniskajiem risinājumiem vai kā citādi. Par privātkolekcijās esošajām kolekcijām reizēm ir vēl mazāk ziņu. Arī šo situāciju veidojuši daudzi faktori. Piemēram, ja mežģīņu veidu pēc darināšanas tehnikas var noteikt samērā vienkārši, tad noteikt mežģīnes piederību kādai lokālai grupai jau var tikai speciālists šajā jomā. Nereti mežģīņu paraugam grūti noteikt arī izpildījuma tehniku, piemēram, gadījumos, kad elementu var izpildīt gan izšujot, gan pinot, gan mezglojot vai apvienojot vairākas tehnikas reizē. Cits aspekts - reizēm grūti vecām (nolietotām) mežģīnēm noteikt vai tās ir darinātas ar rokām vai mehāniski. Visi augstāk minētie piemēri pamato pētījuma uzdevumu svarīgumu un pasvītro tā nepieciešamību.

Pētījumu process sastāv no vairākiem secīgiem un savstarpēji saistītiem izpētes posmiem:

1. Apzināt un atlasīt mežģīņu materiālus izpētei.

2. Izveidot katra atlases objekta pilnu aprakstu, kā arī izstrādāt efektīvu sistēmu automatizētai un elastīgai datu atlasei.

Mežģīņu atpazīšana, ja izziņas datu nav, lielāko tiesu notiek divos etapos un vairākās kārtās.

Katra pētījuma stadija ir pakārtota iepriekšējai.

Pirmajā etapā tiek noteikta pamatinformācija par pētāmo objektu:

1. Mežģīnes lietojums.

2. Mežģīnes piederība kādai no tehnikas pamatgrupām, kas palīdz noteikt mežģīnes grupu, veidu un tipu.

3. Mežģīnes tehniskie parametri, tādi kā garums un platums.

Otrajā etapā notiek objekta padziļinātā izpēte, kas pamatinformācijai pievieno būtiskus un svarīgus datus un ļauj noteikt laiku, kurā mežģīne ir izgatavota:

1. Mežģīnes pielietojums un tās forma.

Šie dati raksturo laiku, kurā mežģīne ir valkāta vai lietota, modes tendences, stilu. Noteiktā laikā, noteiktā vidē valdošie ieradumi un gaume attiecībā uz dzīvesveidu, apģērbu, frizūrām, sadzīves priekšmetiem ļauj secināt par mežģīnes izcelsmi un darināšanas laiku. Šīs pazīmes apraksta un atspoguļo modes vēsture.

2. Mežģīnes izgatavošanas tehnika.

Darināšanas tehnoloģija ir atziņu, metožu un paņēmieni kopums, kas saistīts ar procesiem, kuros veidojas apstrādājama objekts. Lokālās īpatnības ļauj izsecināt tā izcelsmi vai piederību kādai konkrētai mežģīņu grupai, vai konkrētam laikam. Ar tehnoloģijām saistīti faktori nosaka materiāli sajūtamo mākslas darba virsmas īpašību kopumu, kā ornamenti (raksts) vai materiāls.

3. Mežģīnes struktūra.

Ornamenti vai raksts veido mežģīnes struktūru, kuras uzbūve cieši saistīta ar blīvo un retināto elementu izkārtojumu attiecībā citam pret citu. Zīmējuma kompozīcija nereti pakārtojas tehnoloģiskajām iespējām, kur pinums, mezgls vai cita tehnikas darbība pasvītro un izceļ ornamentu vai rakstu izstrādājumā, kuru tas rotā. Ornamenta vai raksta uzbūves un kompozīcijas principi liecina par laiku, kuram tie ir raksturīgi.

4. Materiāls.

Materiāls un kā mežģīne ir darināta veido mežģīnes faktūru un pastiprina izstrādājuma māksliniecisko izteiksmīgumu. Seniem un ļoti deformētiem paraugiem nereti materiāla sastāvu var noteikt tikai ar īpašām ierīcēm.

5. Izgatavošanas vai lietošanas laiks.

Tehnoloģija un mežģīņu veidi, kompozīcija un raksts vai ornamenti, materiāls, u.c. ļauj precīzi vai aptuveni noteikt mežģīnes darināšanas laiku, arī ir datu bāzes izveidei izvēlēti kā vieni no galvenajām pazīmēm klasifikācijas sistēmas izveidē.

Sākot ar 1998. gadu veikts liels izpētes darbs, apzināta, atlasīta un savākta nepieciešamā tekstu un vizuālā informācija par katru objektu. Vizuālo daļu nodrošina ieskanēta objekta fotogrāfija un visi šie faktori kopumā veido tekstuālo informāciju. Vēl pie tekstuālās informācijas ir dati par:

- 1) izgatavošanas vietu;
- 2) piederību un atrašanās vietu (muzejs, autora privātkolekcija uc.);
- 3) inventāra numuru, ja objekts atrodas muzeja fondos.

Kodēšanas sistēma

Lai nodrošinātu svarīgākās e-datu bāzes funkcijas – kārtošanu, meklēšanu, filtrēšanu, informācija datu bāzē kārtota tabulās. Tabulas horizontālās rindas (ieraksti) nodrošina informāciju par katru konkrēto objektu, vertikālās rindas (lauki) nodrošina datu grupēšanu tabulas kolonnās, kas satur vienāda tipa

datus, skatīt 2.tabulu. Bet sistematizēto datu kodēšana nodrošinātu mežģīņu kolekciju aprakstu

sakārtošanu datu bāzē un vēlāk to sagatavošanu e-datu bāzes veidošanai datorvidē. Kods atspoguļo

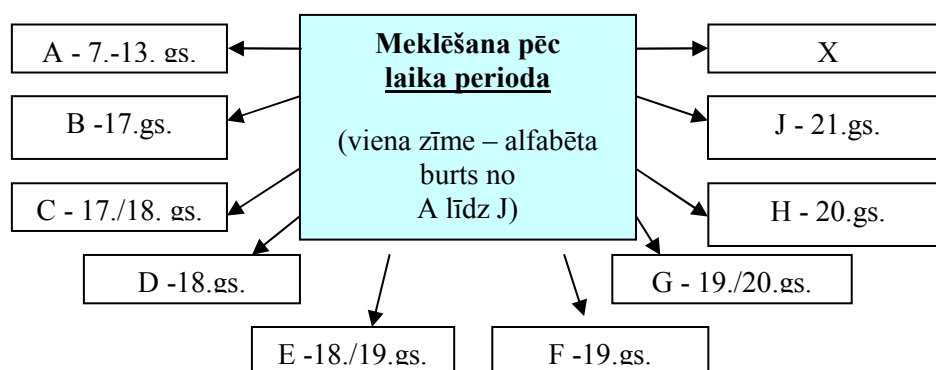
katra objekta īpašības un ļauj katru no objektiem kā vienīgo atpazīt un izdalīt no liela informācijas apjoma, kā arī grupēt objektus pēc to vienojošām pazīmēm.[3]

Tabulas katrai rūtij jāparedz viens simbols ar kuru izdalīt datu bāzes objekta noteiktu īpašību. Kodēšana sistēma jāveido ar pietiekošu izšķirtspēju, lai lietotājs viegli un ātri piekļūtu visiem informācijas blokiem. Atlasīto un datu bāzē ievietojamo mežģīņu kodā katram objektam ir piešķirts no burtiem, simboliem vai cipariem veidots zīmju kods. Lai nodrošinātu daudzslāpāino informatīvo tabulu precīzu saikni ar katru objektu, ir izveidots indeksu reģistrs objekta pazīmju apraksta veidošanai. Pirmo pazīmi – **laiku** atspoguļo pirmais koda simbols – alfabēta burts kas apzīmē mežģīnes lietojuma gadsimtu. A – 7.-13.gs. ; B – 17.gs. C - 17.gs. un 18.gs. miju, D – 18.gs. utt., kā parādīts 2.attēlā.

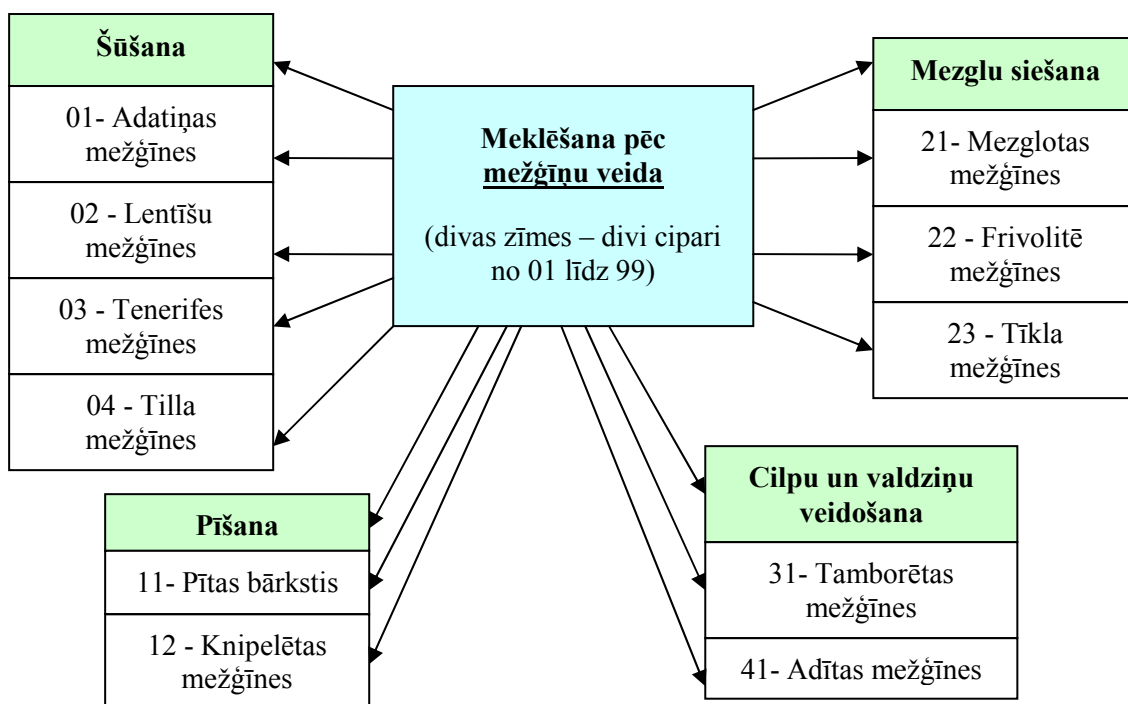
2.tabula

Informācijas bāzes datu tabulas variants

Nr.p.k.	Mežģīnes veids	Izgatavošanas laiks	Izgatavošanas vieta	Mežģīnes autors	Materiāls	Izmērs		Mežģīnes lietojums	Mežģīnes piederība	Inventāra nr. muzeja fondos	Mežģīnes izcelsme	Oriģināls vai kopija
						Garums	Platums					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												

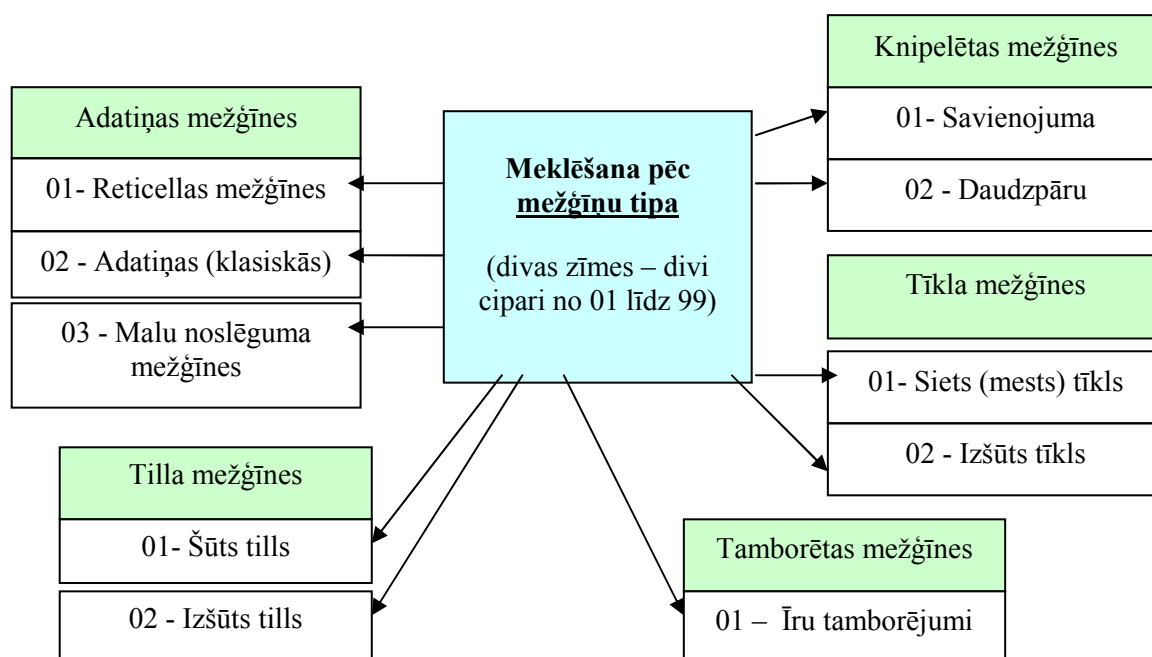
2.att. Mežģīnes lietošanas laika apzīmējuma simbols – alfabēta burts

3.att. Mežģīnes veida, izmēra un materiāla, atbilstoši izgatavošanas tehnoloģijai, apzīmējuma simbols divciparu formā 01 līdz 99.

Visi mežģīņu veidi sadalīti grupās, atbilstoši četru tekstilrokdarbu tehnikas pamatgrupām un to izgatavošanas teknikai – šūšanai, pīšanai, mezglu siešanai un cilpu vai valdziņu veidošanai. Šīm lielajām grupām simboli nav piešķirti. Nākošā koda simbolu grupa atspoguļo mežģīnes veidu, izmērus un materiālu, atbilstoši darināšanas **tehnoloģijai**, rezervējot kodā divas zīmes ciparu formā 01 līdz 99, kā parādīts 3.attēlā.

Tādejādi kods **B01** atspoguļo 17.gs. adatiņas tehnikā darinātu mežģīni, savukārt **D12** 18.gs. knipelēšanas tehnikā no lina darinātu mežģīni utt. Nākošā kodam pievienotā divciparu zīme 01 – 99 raksturo objekta mežģīnes **tipu (paveidu)**, skatīt 4. attēlu.

4.att. Mežģīnes tipa (paveida), atbilstoši izgatavošanas tehnoloģijai, apzīmējuma simbols divciparu formā 01 līdz 99.

Tipa (paveida) simbolam seko **kārtas numurs** no četrām ciparu zīmēm no **0001**. Rezultātā ir izveidots katra objekta deviņu zīmju identitātes numurs, kā parādīts 3. tabulā, kas ievietots katrā nākošajā tabulā ir atpazīstams un nemainīgs.

3. tabula.

Mežģīnes identifikācijas numura - 9 zīmju koda izveide

Objekta pazīme	Koda zīmes apraksts	Koda simbols
Laika periods (gadsimts; gadsimtu mija)	Viena zīme - alfabēta burts no	A līdz J
Mežģīņu grupa	Nav piešķirta zīme	-
Mežģīņu veids	Divas zīmes divciparu formā	01 - 99
Mežģīņu tips (paveids)	Divas zīmes divciparu formā	01 - 99
Mežģīnes kārtas numurs	Četras zīmes četrāciparu formā	0001 - 9999

Informācija par mežģīnes lietošanu vai valkāšanu sastāda tabula ar četrām kolonām, kuru saturu simbolizē četri alfabēta burti – M, T, S un P. Divas kolonas ietver ziņas par modes un tautas apģērbiem vai tā sastāvdaļām (apkakle, aproce, priekšauts utt.), trešā par interjera priekšmetiem, sadzīves tekstilijām vai tā sastāvdaļām (aizkari, lampu abażūri, gultas veļa, dvieļi, galda klājumi utt.), bet ceturtā tabula satur informāciju par mežģīņu paraugiem vai to fragmentiem. Katram mežģīņu izstrādājumam vai paraugam ir piešķirtas divas zīmes ciparu formā, kuras pievieno attiecīgajam burtam. Modes apģērba simbols ir viens alfabēta burts **M**, modes apģērba priekšmetiem kodā rezervējot divas zīmes ciparu formā no 01 līdz 30. Tautas apģērba simbols ir viens alfabēta burts **T**, tautas apģērba priekšmetiem kodā rezervējot divas zīmes ciparu formā no 31 līdz 50. Attiecīgi sadzīves priekšmetiem – **S**, rezervējot kodā divas zīmes ciparu formā no 51 līdz 70 un mežģīņu paraugiem – **P**, rezervējot kodā divas zīmes ciparu formā no 71 līdz 99, kā redzams 4.tabulā.

4.tabula

Simbolu piešķiršana mežģīņu izstrādājumiem un paraugiem

M - Modes tērpi	T - Etnogrāfija	S – Sadzīves tekstilijas	P – Paraugs / fragments
01 – apkakles	31 – cepures	51 – gultas veļa	71 – paraugs
02 – aproces	32 – galvas auti	52 – pārklāji	72 – fragments
03 – cepures	33 – krekli	53 – dvieļi	73 –
04 – blūzes, krekli	34 – brunči	54 – galda klājumi	
05 – kleitas	35 – priekšauti	55 – aizkari	
06 – jakas	36 – snātenes	56 – baznīcas tekstilijas	
07 – svārki	37 – cimdi	57 – dekori	
08 – priekšauti	38 – zeķes	58 – lampu abażūri	
09 – mēteļi	39 – aksesuāri	59 – grīdsegas	
10 – veļa			
11 – plecu lakati			
12 – šalles			
13 – cimdi			
14 – zeķes			
15 – aksesuāri			

Viena no svarīgākajām ziņām par objektu ir tā piederība autoram, muzejam, privātai kolekcijai vai citādi. Mežģīnes piederības informāciju sauc par rekvizītiem un apzīmē ar vienu alfabēta burtu **R**. Pēc šīs informāciju mežģīni iespējams „atrast” klātienē vai sazināties ar tās īpašnieku. Skatīt 5. tabulu.

5.tabula

Mežģīnes piederība / rekvizīti

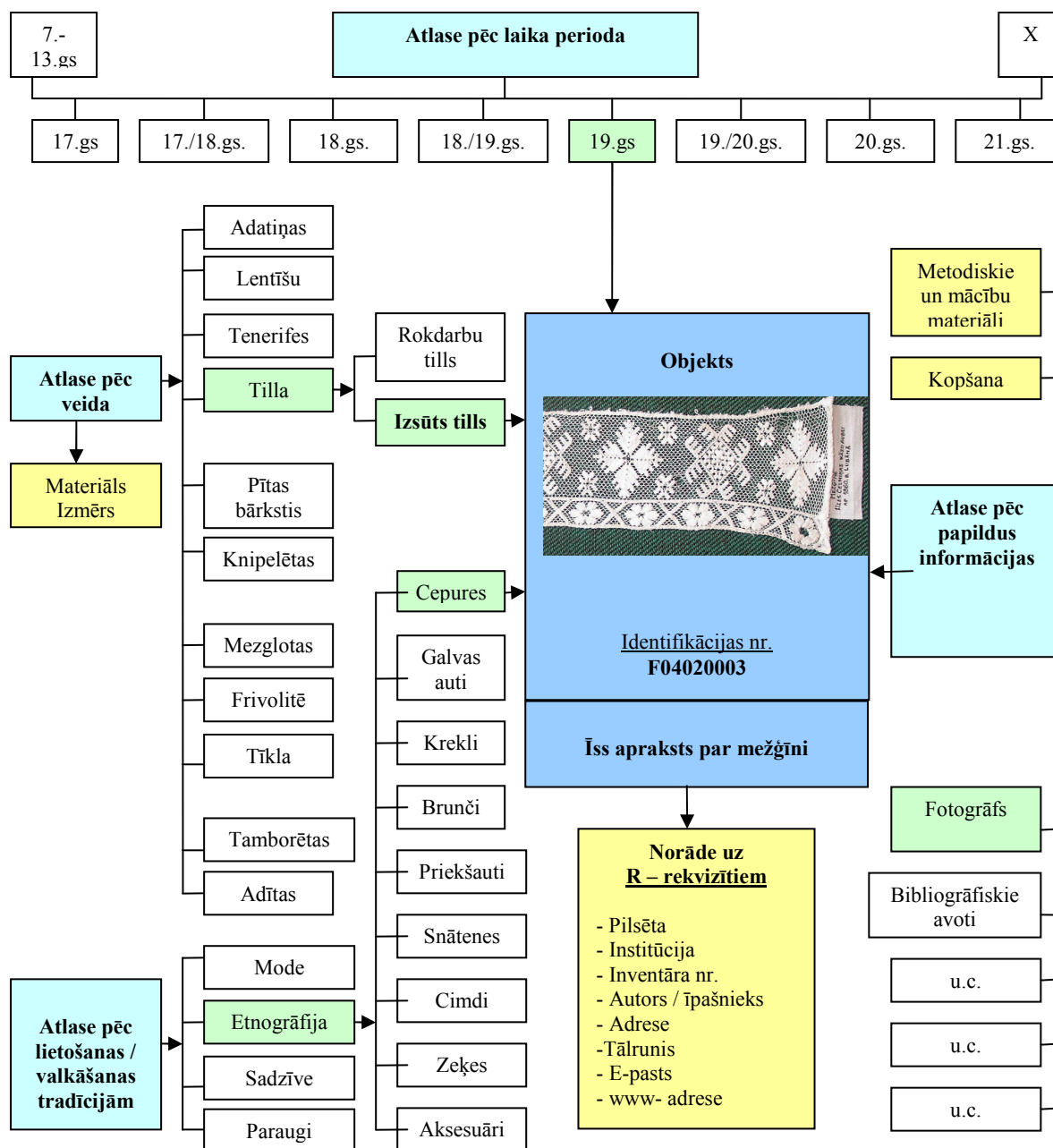
Mežģīnes identitātes nr.	Pilsēta	Institūcija	Inventāra nr.	Autors, īpašnieks	Adrese	Tālrunis	E-pasts, www-adrese

Apvienojot visas mežģīnei piešķirtās zīmes, veidojas no vairākām daļām sastāvošs objekta kods. Katrs informatīvais bloks ir atdalīts ar semikolu. Kā piemērs dots 5. attēlā redzamā grāfa Jakoba fon Zīversa 18. gs. apģērba aproces mežģīne. Identitātes numuram D01020001 aiz semikola ir pievienotas zīmes ar svarīgu informāciju par to, ka tā ir 18.gs. modes apģērba mežģīnes aproce M02. Aiz semikola viens alfabēta burts R norādīs uz mežģīnes piederību.

5. att. Grāfa Jakoba fon Zīversa apģērbs. Tērps rotāts ar bagātīgu izšuvumu un adatiņas tehnikā darinātām piedurknes mežģīnēm. Roku darbs. 18. gs. RVKM, inv. nr. VRVM 52138/1—2 [1]

Datu bāze ietvers arī paplašinātu informāciju ar iespējamo komentāru par mežģīni, piemēram, par datu bāzes attēlu fotogrāfiem vai izmantotajiem bibliogrāfiskajiem avotiem utt. Komentārs ir apzīmēts ar burtu K, kuram seko divciparu simbols no 01 līdz 99. Komentārs ir pievienots kodam aiz slīpsvītras - D01020001;M02;R/K01. Līdz ar to pilnais kods lietotājam dos pilnu informāciju par objektu – mežģīne lietota 18.gs., pieder šūto mežģīņu grupai, darināta no zīda, izmērs 61cm x 7cm, adatiņas mežģīņu tips, apzīmēta ar pirmo kārtas numuru, jo ir senākais izšūtas mežģīnes paraugs; mežģīne ir 18.gs. modes apģērba aproces rotājums; atrodas Rīgā, Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā ar inventāra nr. VRVM 52138/1—2, adrese: Rīgā, Palasta iela 4, tālrunis 67211358, www-adrese: <http://vip.latnet.lv/museums/Riga> / mežģīnes fotogrāfs Ojārs Griķis. Skatīt kodēšanas sistēmas shematisko zīmējumu 6. attēlā.

6.att. Kodēšanas sistēmas shematiskais zīmējums.
Iezīmētie lauki parāda informācijas atlases ceļu.

Secinājumi

Rezultātā ir izveidota klasifikācijas sistēma ar sakārtotu un vienotu pamatinformāciju par ažurajām tekstilijām Latvijā, protams, ar cerību, ka darbu pie tās pilnveidošanas turpinās studenti, muzeju darbinieki un citi ar rokdarbu tekstiliju pētniecību saistīti cilvēki.

Mūsdienās e-datu bāzes attīstība nodrošina daudz optimālāku vidi jebkuru mežģīņu paraugu attēlu un aprakstu saglabāšanai gan tekstu, gan grafiskās informācijas formā un nodrošina vairākas priekšrocības, piemēram, vienreiz ievadīto datu pavairošanu, atsevišķu raksta vai elementu palielināšanu vai samazināšanu, pagriešanu vai labošanu, krāsošanu un zīmēšanu – visu, ko nodrošina augstā tehnoloģija. Efektīva un ērta ir ne tikai liela informācijas apjoma uzglabāšana datora cietajā diskā, bet arī tās pārvietošanas iespējas mazos kompaktos informācijas nesējos. Bet pats galvenais ieguvums ir informācijas pieejamība, kā arī neierobežotais datorvides lietotāju skaits.

Literatūra

11. Apģērbu kolekcija. Sastādītājas Strazdiņa, Dace. Kalniņa, Ligita. Rīga: Rīgas vēstures un kuģniecības muzejs, 2000, 32 lpp. ISBN 99-9116-5-9
12. Priberga, Dagmāra. *Senās mežģīnes Latvijā*. Rīga: Zelta grauds, 2007. 215 lpp.
13. Priberga, Dagmāra. Classification of laces produced and used in Latvia in different ages // In: Proc. of the 5th Int. Conf. on the Management of Technological Changes, Technical University of Trece, Alexandroupolis, Greece, 2007. – ISBN 978-960-893-205. – p. 299-306.

Priberga D. Latvijā no 17. gs. līdz mūsu dienām lietoto un darināto mežģīņu kolekciju un paraugu klasifikācijas sistēmas izveide

Saskaņā ar UNESCO Konvenciju (spēkā no 20.04.2006.) par nemateriālo kultūras mantojumu, Latvijā tiek veidots nemateriālo vērtību saraksts. Saraksta izveidei ļoti svarīgi apzināt dažādu prasmju izplatību un unikalitāti Latvijas novados (pilsētās, pagastos).

Lai apzinātu unikālās un izzūdošās mežģīņu darināšanas prasmes, kādas raksturīgas dažādiem Latvijas novadiem, laikā no 1993. gada līdz 2005. gadam tika veiktas vairākas ekspertu un iedzīvotāju aptaujas, izmantota speciālā un populārā literatūra, ikonogrāfiskais materiāls – gleznu un laika biedru zīmējumu kopijas, tautas mākslas meistaru darbi, privātie arhīvi, kā arī izmantotas empīrisko un teorētisko zināšanu likumsakarības.

Visnozīmīgākā vieta ir ierādīta lietiskiem pieminekļiem no Latvijas Vēstures muzeja, Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja „Mencendorfa nams” rīdzinieka māja - muzeja, Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja, Cēsu un Aizkraukles vēstures un mākslas muzeja, Rundāles pils muzeja, Rundāles pils muzeja filiāles „Kurzemes hercogu kapenes” tekstiliju krājumu kolekcijām.

Pētījuma rezultātā savāktā informācija ir atlasīta, sašķirotā un klasificēta. Konkrētā datu bāze sakārto informāciju par ažūrajām tekstilijām Latvijā, atbilstoši kādai no mežģīņu tipa un laika perioda pazīmēm.

Datu bāze veidota no skenētiem attēliem, kur katram no tiem piesaistīts īss atainotā objekta apraksts. 2007. gadā datu bāzē ir apskatāmi 254 attēli ar aprakstiem, tai skaitā 102 vienības no Latvijas muzeju tekstiliju fondiem, 21 bibliogrāfijas materiālu apraksts un 131 vienība no privātkolekcijām. Nākotnē datu bāze tiks paplašināta, sadarbojoties arī ar citiem muzejiem, arhīviem, bibliotēkām un privātpersonām. Kopīgās datu bāzes pilnveidošana tiks realizēta pa posmiem, katram darbības gadam nosakot konkrētu izpildes termiņu un darba apjomu. Piemēram, lai risinātu jau esošās datu bāzes pieejamības un saglabāšanas problēmas, plānots līdz 2008. gada beigām internetā izveidot pieejamu tiešsaistes attēlu datu bāzi ar meklēšanas iespējām, tā nodrošināt pieprasītāko informācijas resursu pieejamību.

Priberga D. Classification of Laces Produced and Used in Latvia in Different Ages

The list of nonmaterial cultural values is formed in Latvia in accordance with UNESCO convention (from 20.04.2006.) about the cultural heritage. Forming the list it is very important to study the habitat and uniqueness of different crafts in Latvia.

From 1993 till 2005 the various polls of inhabitants and experts were done, searched special and widely known literature, iconographic material – the copies of paintings and the drawings of contemporaries, the articles of folk art, private archives, as well as, used the regularities of empiric and theoretical knowledge.

The most significant are material memorials from collections of the Latvian Historical Museum, the Museum of History and Shipbuilding of Riga, Riga's house-museum "Mercendofa names", the Local History and Art Museum of Madona, Museum of History and Art of Aizkraukle and Cesis, the Museum of Rundall Castle and textile collections of the branch of the Museum of Rundall Castle "The crypts of Kurzeme".

After collecting knowledge about laces and lace handicrafts a selection, a study of technology, a classification system and descriptions of objects for a data basis of laces used and produced in Latvia in different ages has been made with one objective – to open a museum and private collections for exhibition and scientific research.

The information gathered during the research has been selected, sorted and classified. The particular data base arranges the information by open-work textiles in Latvia corresponding to one of the lace type and time period indications.

The data base is created from scanned pictures with an additional short description to each of it. In the year 2007 there are 254 pictures with descriptions in the data base including 102 units from the textile funds of Latvian museums, 21 bibliographical material descriptions and 131 units from private collections. In the future the data base will be enlarged by cooperating with other museums, archives, libraries and individuals. The development of the data base will be carried out step by step, setting a specific term and amount of work each year. For instance, to solve the problem of accessibility and conservation of the existent data base it is planned to develop an online picture data base with searching options on the internet till the end of 2008 to provide the accessibility of the most merchantable information resources.

Приберга Д. Создание системы классификации кружев, произведенных и используемых в Латвии с 17-го столетия по настоящее время.

Список нематериального культурного значения формируется в Латвии в соответствии с Конвенцией ЮНЕСКО (от 20.04.2006.) «О культурном наследии». Формирование списка очень важно для изучения среды обитания и уникальности различных ремесел в Латвии. Для этой цели с 1993 по 2005 гг. были проведены различные опросы населения и экспертов, поиски специальной и широко известной литературы, иконографических материалов - копии картин и рисунков современников, изделия народного искусства, частных архивов, а также использовали закономерности эмпирических и теоретических знаний.

Наиболее значительными являются материальные памятники из фондов Латвийского Исторического музея, Музея истории и судоходства Риги, Рижского Дома-музея "Mercendofa pats", историко-краеведческого музея искусств Мадоны, Музея истории и искусства Айзкраукле и Цесиса, Музея "Rundales pils" и текстильные коллекции из филиала Музея "Kurzemes hercoga karpenes".

Информация, собранная в ходе исследования, была выбрана, сортирована и классифицирована. В конкретной базе данных упорядочена информация по ажурному текстилю в Латвии, в соответствии с определенным типом кружев и времени производства.

База данных создается из отсканированных изображений с дополнительными краткими описаниями для каждого из них. В 2007 году в базе данных имеется 254 фотографий с описаниями, в том числе 102 единицы из фондов текстиля латвийских музеев, 21 библиографическое описание материала и 131 единица из частных коллекций. В будущем база данных будет расширена за счет сотрудничества с другими музеями, архивами, библиотеками и частными лицами. Усовершенствование базы данных будет осуществляться шаг за шагом, устанавливая конкретный срок и объем работы на каждый год. Например, чтобы решить проблему доступности и сохранения существующей базы данных, планируется до конца 2008 года в интернете разместить базу изобразительных данных с возможностью поиска вариантов, обеспечения таким образом доступности наиболее затребованных информационных ресурсов.